www.shahrvand-newspaper.ir

روزنامه شهروند

۲۰ صفحه | ۵۰۰ تومان

رسانه فرهنگ خدمت داوطلبانه ایرانیان

شنبه ۲۱ مرداد ۱۳۹۶ | ۱۹ ذی‌القعده ۱۴۳۸
12 Aug 2017 | سال پنجم | شماره ۱۱۹۵

سرباز جامانده کربلا

◂انتشار تصویر محسن حججی در شبکه‌های اجتماعی و خبر شهادت او واکنش‌های گسترده‌ای به دنبال داشت

◂سردار سلیمانی: فرزندان دلیر ایران انتقام اقدام ددمنشانه داعش را خواهند گرفت

شهروند| انتشـــار تصویر محسن حججی یکی از اعضای لشکر ۸ زرهی نجف‌اشرف که به جهت ماموریت مستشاری در مرز عراق و سوریه هدف شبیخون گروه تروریستی داعش قرار گرفت و به اســـارت این گروه درآمد، موج گسترده‌ای از واکنش‌های داخلی را به دنبال داشته است. رسانه‌های وابسته به گروه تروریســـتی داعش از جمله خبرگزاری اعماق روز چهارشنبه، ۱۸ مردادماه برای نخستین‌بار با انتشار تصاویری خبر شهادت محسن حججی را اعلام کردند. پس از تأیید این خبر توسط منابع داخلی اعلام شد که شهید حججی از اعضای لشکر ۸ زرهی نجف اشـــرف بوده و در درگیری‌های منطقه تنف در منطقه مرزی ســـوریه، اردن و عراق به اســـارت نیروهای داعـــش درآمده است. گروه تروریســـتی داعش هنوز تصویری از نحوه شـــهادت محســـن حججی منتشر نکرده اما گفته شده که تروریست‌های داعشی محسن حججی را سر بریده‌اند. دو روز پس از اسارت، تصویر محسن حججی در حالی منتشر شد که یکی از تروریست‌های داعش او را با لباس رزم به جلو پیش می‌راند. داعشی حاضر در تصویر بسیار مضطرب و هیجان‌زده است در حالی که محسن حججی نگاه مطمئن و آرامی دارد. «روزنامه شـــهروند» نمی‌تواند صحت تصویر منصوب به صحنه اسارت را تایید کند.

صفحه اینستاگرام منتسب به رهبر معظم انقلاب با انتشار پوستری از «محسن حججی» که به اسارت گروه تروریستی داعش درآمد و به دست آنها کشته شد، واکنش نشان داد. در تصویری که از سوی صفحه اینستاگرام رهبر معظم انقلاب منتشر شده...

◂صفحه ۲

صفر عاشقی

در بازدید دکتر ضیایی از اردوی نشاط و امید جوانان هلال احمر بیان شد

جوانان مشارکت کنندگان اصلی هلال

◂هر زمان که مسئولیت به جوانان سپرده می‌شود کارها به نحو مطلوب و فراتر از انتظار پیش می‌رود

◂صفحه ۶

محمدعلی نجفی شهردار تهران شد

تهران پسا قالیباف

◂تعداد و تخصص نیروی انسانی، آلودگی هوا، درآمدزایی و منابع مالی برای گسترش حمل و نقل عمومی از چالش‌های پیش روی شهردار تازه تهران است

◂صفحه ۱۷

عکس: مهدی حسنی/ شهروند

سیاست

رهبر معظم انقلاب اسلامی در منزل خانواده شهدای مشهد:

آزادسازی حلب همه محاسبات آمریکا و سعودی را به هم زد

◂صفحه ۲

شهروند حقوقی

موسسات بی‌اعتبار

◂آیا بانک مرکزی مسئول تخلفات موسسات مالی و اعتباری غیر مجاز است؟

◂صفحه ۸

گزارش

گورخواب‌ها به روی صحنه رفتند

ویراژ لامبورگینی در گورستان

◂گزارش «شهروند» درباره گورخوابی به قلم مریم روستایی و عکس‌های سعید غلامحسینی دستمایه یک اثر نمایشی شد

◂صفحه ۷

سرمقاله

شهرداری و رسانه مکتوب

هفته گذشته خبرهای خوشایندی از انتخاب شهردار برای شـــهر تهران به گوش رسید و نسیم خوشایندی در جامعه و تهران وزید که پس از ســـال‌ها امیدوار باشیم که از این پس شهر تهران براساس یک قاعده و ضابطه علمی و منطقی اداره شود. این امید چندان بیراه نیست، به‌ویژه برخی از نامزدها به دلیل تجربه گذشته آنان و فهم علمی و درک عینی از چگونگی اداره شـــهر، می‌توانند تحولی جدی ایجاد کنند. ولی در میان اظهارات مهمترین نامزد شهرداری تهران یعنی دکتر محمدعلی نجفی که درنهایت نامزد مورد توافق شـــورا بود، جمله‌ای وجود داشـــت که نیازمند توجه و حتی تذکر است، آن‌جا که اظهار داشت: «شهرداری الی ماشاءالله در تصدی‌های غیرضروری وارد شده است؛ برای مثال امروز شهرداری تهران انتشارات به راه انداخته درحالی که بســـیاری از انتشارات‌های داخلی رو به ورشکستگی هستند؛ برای این‌که شهرداری از رانت امکانات خود اســـتفاده می‌کند. در کجای دنیا شهرداری یک روزنامه سراســـری کاملا سیاســـی دارد؟ البته این گفته من به این معنا نیست که همین فردا همشهری را تعطیل خواهیم کرد. اما مقرر است که ما به شهر خدمت کنیم. اگر شـــهرداری می‌خواهد کتاب چـــاپ کند، چرا به ناشـــران بخش خصوصی نمی‌دهد؟ چـــه نیازی دارد که با رانت امکانات شـــهرداری، انتشـــارات راه انداخته و کتابفروشی و شـــهر کتاب راه انداخته و بخش خصوصی که با سیلی صورت خودشان را سرخ نگه داشته‌اند را تحت فشار گذاشته‌اند و به ورشکستگی آنها کمک می‌کند؟ تا جایی که می‌شود باید خدمات شـــهرداری روی وب برود و الکترونیک ارایه شود. سالانه ۱۶۰ میلیارد تومان صرف مطالعه می‌شود و این غیر از پولی است که به‌عنوان حقوق به کارشناســـان و کارمندان بخش مطالعات شهرداری پرداخت می‌شـــود. آیا خروجی این بخش به اندازه پولی است که هزینه می‌شـــود؟» ابتدا باید اذعان کرد که این حساسیت منفی ایشان نسبت به فعالیت‌های غیرضرور و پرهیز از برون‌ســـپاری یک ایده درست و منطقی است، ولی این امر نباید مســـئولیت‌های خطیر شهرداری را در حوزه فرهنگ به دست فراموشی بسپارد. انتقادات ایشان از روزنامه شهرداری از آن‌جا ناشی می‌شود که روزنامه به جای آن‌که صدای شهروندان تهرانی در امور شهری باشد، به شکل نادرستی تبدیل به تریبون شهردار محترم شده بود و سپس در انتخابات ریاست جمهوری نیز این نقش را تکمیل کرد که هر دو مورد آن خطای فاحش بود. از این نظر باید به دکتر نجفی حق داد که نسبت به وجود چنین پدیده سیاســـی که خارج از چارچوب وظایف شهرداری است، حساس باشد و برخی دخالت‌های سیاسی مشابه نیز ممکن است مصداق سوءاســـتفاده از امکانات دولتی تلقی شود. ولی به نظر می‌رسد که این ایده ایشان به نوعی از آن طرف بام افتادن است. درواقع اگر روزنامه همشهری هم وجود نداشت، شـــهرداری باید کمک می‌کرد تا یک نشـــریه و روزنامه که بازتاب‌دهنده مسائل شهر و صدای مردم شهر باشد، شـــکل بگیرد. اگر در جاهای دیگر دنیا هم چنین نیســـت، نفی وجود آن در ایران نیست چون جاهای دیگر خیلی چیزهای جایگزین هســـت و از همه مهمتر این‌که فعلا موجود است و اصل بر این وجود است و عدمش دلیل می‌خواهد و از آن مهمتر این‌که شهرداری نباید وظیفه خود را محصور به جمـــع‌آوری زباله و دادن مجوز ساخت‌وســـاز و توســـعه بزرگراه‌ها کند. متاسفانه هنوز به جایی نرسیده‌ایم که خدمات آموزش و بهداشت و تفریحات و ورزشی را منحصرا به شهرداری‌ها واگذار کنیم ولی دست شهرداری برای توسعه فرهنگ مطالعه و کتابت از طریق روزنامه و نشریات و کتاب باز است. شهرداری نباید چون گذشته به روزنامه همشهری صرفا به‌عنوان یک بوق و نیز به‌عنوان یک محل درآمد از طریق انتشار آگهی نگاه کند. شهرداری می‌تواند و می‌باید وجه سیاسی روزنامه را در درجه نخست کمرنگ و در درجه دوم ملی و فراجناحی کند ولی بی‌تفاوتی به فرهنگ مکتوب و گسترش فرهنگ مطالعه به ویژه مطبوعات و روزنامه‌ها قابل قبول نیست. ایراداتی که نســـبت به این روزنامه وجـــود دارد ذاتی آن نیست، بلکه متاثر از عملکرد مقامات شهرداری بوده است و اکنون شهردار بعدی می‌تواند آن را بهبود بخشد. فراموش نکنیم شهری که مردمش مطالعه نکنند یا حساسیت به امور آن نداشته باشند، ناسالم‌تر از شهری است که زباله در آن زیاد ریخته می‌شود و ترافیک سنگینی دارد. از سوی دیگر، نگاه بوقی به روزنامه و رسانه فاجعه‌بار است. شهردار آینده هر کس که باشد باید با یکی از مهمترین مشکلات شهرداری یعنی فساد، دست و پنجه نرم کند. این که گفته شده ۵۰۰ بازرس برای رسیدگی به عملکرد شهرداری‌ها اختصاص داده خواهد شد، هزینه زیادی می‌طلبد که در نهایت بی‌فایده یا کم‌فایده است. به جای آن، یک روزنامه آزاد که وظیفه‌اش نقد عملکرد شهرداری‌ها باشد و مثل چشـــمان عقاب بر شـــهرداری‌ها نظارت کند، چندین برابر آن ۵۰۰ بازرس کارایی دارد. شهردار آینده هر کس که باشـــد، میزان اعتماد به نفس خود و نیز اراده‌اش برای حل مشکلات شهری را می‌تواند از طریق تقویت روزنامه شهرداری به‌عنوان ناظران مدنی به عملکرد زیرمجموعه خود نشان دهد. وقتی که یک رسانه تبدیل به بوق شود، از حیّز انتفاع ساقط می‌شود. نه فقط نظارت برای مقابله با فساد از طریق روزنامه انجام خواهد شد، بلکه جلب عموم مردم و نخبگان در مشارکت در امور شهری و نیز توسعه فرهنگ شهرنشـــینی به علاوه نقد طرح‌های شـــهری و حضور منتقدان سیاست‌های شهری در روزنامه یا رسانه شهرداری می‌تواند بیشـــترین خدمت را به شهرداری و شورای شهر کند. یک نگاه عمیق می‌تواند ثابت کند که منافعی که از این طریق نصیب شهرداری می‌شود، خیلی بیشتر از منافع مادی حاصل از انتشار آگهی است. اگر یک روزنامه و رسانه مستقل بتواند با نظارت شجاعانه خود فقط ۵ درصد از فساد موجود در شهرداری را کم کند یا جلوی یکی، دو طرح بی‌فایده را بگیرد، چندین برابر سود کنونی ناشی از انتشـــار آگهی را نصیب مردم و شهرداری خواهد کرد.

با این ملاحظات پیشنهاد می‌کنیم که به چند موضوع تقویت رسانه، به‌ویژه نوع مکتوب آن و گسترش حمایت از آن به‌علاوه تقویت بُعد نظارتی و ضد فســـاد آن و جذب حمایت و مشـــارکت عمومی در امور شـــهری و خلاصه تقویت فرهنگ شهروندی از این طریق بیش از هر چیزی اهتمام شود و یقین بدانیم که بهره و سودی که از آن طریق نصیب شهرداری، شـــهر و مردم می‌شود بسیار بیشتر از انتشار آگهی است.

یادداشت

احتمال جنگ در شبه‌جزیره کره جدی است

آرمین منتظری
روزنامه‌نگار

برخلاف تصور عامه مـــردم، جنگ پدیده عجیبی نیست که از وقوع آن متعجب شویم؛ اگر اینگونه فکر کنیم درواقع از تاریخ غفلـــت کرده‌ایم. تاریخ حداقل دویست ساله اخیر را مرور کنید تا دریابید که جهان همواره شاهد جنگ بوده است و هیچ سالی نیست که جهانیان جنگی خونین را شاهد نبوده باشند. بنابراین و با توجه به این واقعیت تلخ، جنـــگ میان آمریکا و کره‌شمالی نیز به هیچ عنوان مسأله عجیبی نیست که بخواهیم از پذیرفتن احتمال قوی آن طفره برویم.

واقعیت این است که آمریکا و کره شمالی در حال حرکت به ســـمت یک رویارویی نظامی هستند. آن هم به یک دلیل ســـاده؛ کره شمالی فکر می‌کند که برنامه هســـته‌ای نظامی‌اش تنها راه نجات اســـت و در مقابل آمریکا به هیچ وجه نمی‌تواند کره‌شـــمالی مجهز به سلاح هســـته‌ای را تحمل کند. کشورهایی نظیر کره‌جنوبی، چین، ژاپن و روسیه که هر کدام به نحوی درگیر این ماجرا هستند نیز نخواهند توانست وضعیتی را که آمریکا و کره‌شمالی درگیر آن هستند، تغییردهند.

هدف اساسی کره‌شمالی از توسعه برنامه هسته‌ای نظامی، نه دیوانگی محض، بلکـــه تلاش برای حفظ رژیم است. همه اقدامات دیگر کره‌شمالی حول محور همین هدف می‌چرخد. از ســـوی دیگر واقعیت این است که کره‌شمالی به هیچ‌کدام از حامیانش اعتماد ندارد. آنها یک‌بار از ســـوی اتحاد جماهیر شـــوروی به حال خود رها شـــده‌اند. هفته پیـــش نیز چین در شورای امنیت سازمان ملل به قطعنامه تحریم‌ها علیه پیونگ‌یانگ رأی داد. از این جهت کره‌شمالی بر این عقیده است که دنیا توســـط ابرقدرت‌هایی که رفتار غیرقابل پیش‌بینی دارند، احاطه شده است که رفتار غیرمنطقی دارند. کره‌شمالی خود را در دنیایی پر از دشمن بسیار تنها می‌بیند. این کشور حتی به چین نیز اعتماد ندارد و اطمینان دارد که چین نیز در موقعیت مناسب به نفع منافع خود رفتار خواهد کرد. بنابراین تنها راه باقیمانده برای کره‌شمالی ایستادن بر روی پای خود بود و از آنجا که پیونگ‌یانگ غیر از برنامه هسته‌ای نظامی هیچ اهرم فشـــاری نداشت، بنابراین به سوی ساخت سلاح هسته‌ای حرکت کرد.

این استراتژی بعد از سقوط اتحاد جماهیر شوروی از سوی پیونگ‌یانگ اتخاذ شـــد. علاوه بر این پس از عادی‌ســـازی روابط میان چین و آمریکا و آغاز روابط تجاری میان دو کشـــور، پیونگ‌یانگ بیش از پیش احساس خطر کرد. در آن زمان ژاپن و کره‌جنوبی به عنوان دشمنان کره‌شمالی محسوب می‌شدند؛ روسیه نیز دیگر در شرایطی نبود که از پیونگ‌یانگ حمایت کند و چین در فکر سر و ســـامان‌دادن به روابط خود با ابرقدرتی به نام آمریکا بود. در نتیجه کره‌شمالی در محیطی ایزوله قرار گرفت. در چنین شرایطی حفظ رژیم و نجاتـــش از همه خطرات به هدف نخســـت پیونگ‌یانگ تبدیل شد. بنابراین این کشور تصمیم گرفت تصویر کشـــوری خطرناک از خود بسازد که بهتر است هیچ کشوری به فکر درگیری با آن نیفتد و این سیاستی اســـت که کره‌شمالی در طول ۳ دهه اخیر آن را دنبال کرده است. کره شمالی همواره سعی کرده به دنیا نشان دهد که چیزی برای از دست‌دادن ندارد و در صورت تهدیدشدن با تمام قدرتش پاسخ خواهد داد. در بخش دیگری از این اســـتراتژی، کره شمالی سعی می‌کند این پیام را مخابره کند که ممکن است اقدامات دیوانه‌واری انجام دهد؛ نه به این دلیل که رهبرانش دیوانه هستند! درواقع کره‌شمالی قصد دارد دنیا این‌گونه فکر کند که رهبرانش دیوانه هستند و ممکن است دست به هر کاری بزنند. این خود یکی از استراتژی‌های بازدارندگی است.

این کشـــور طی ماه‌های اخیر فعالیت هســـته‌ای نظامی‌اش را شدت بخشیده چراکه به خوبی تحولات داخل آمریکا را رصد کرده و دریافته اســـت که دونالد ترامپ، بیش از اندازه مشغول گرفتاری‌هایی است که خود برای خودش ایجاد کرده است؛ موضوع دخالت روســـیه در انتخابات آمریکا، رابطه کمپین ترامپ با مقامات روسی، موج اســـتعفاها و اخراج‌ها در دولت آمریکا، دو شقه‌شدن فضای سیاسی آمریکا، رابطه نه چندان مناسب آمریکا با متحدانش، رابطه تیره آمریکا با چین و روسیه. همه اینها موجب شد تا پیونگ‌یانگ اطمینان یابد که حالا زمان مناســـبی برای سرعت بخشیدن به برنامه هسته‌ای نظامی است.

در عین حال آمریکا نیز در موقعیتی نیست که بتواند کره‌شمالی مسلح به سلاح هســـته‌ای را بپذیرد؛ اما با این حال حمله به سایت‌های هسته‌ای کره‌شمالی نیز کار آسانی نیست. سایت‌های هسته‌ای کره‌شمالی بشدت مستحکم‌سازی شده‌اند و حمله به آنها بسیار دشوار است. علاوه بر این کره شمالی هزاران توپخانه آماده شلیک خود را در مرزهایش با کره‌جنوبی مستقر کرده اســـت که با یک فرمان ساده ظرف مدت کمتر از چند دقیقه آماده شلیک به سئول خواهند بود. در حال حاضـــر ایالات متحده آمریکا در حال بررســـی نحوه حمله به کره‌شـــمالی اســـت؛ اما در عین حال ســـعی خواهد کرد تا آنجا که ممکن است این حمله را به تأخیر بیندازد چراکه حمله به کره شمالی دشوار، خطرناک و برای متحدان آمریکا بسیار ویران‌کننده است.

در چنین شـــرایطی برای دانســـتن احتمال وقوع جنگ باید به سوالات زیر پاسخ داد:

۱- آیا کره شـــمالی قصـــد دارد خود را به ســـلاح هســـته‌ای مجهز کند یا این کـــه می‌خواهد تنها به دستیابی به سلاح اتمی نزدیک‌تر شود؟

۲- اگر کره‌شمالی به دستیابی به سلاح اتمی نزدیک شود، آیا قصدش این است که مذاکراتی تعیین‌کننده با آمریکا داشته باشد تا بتواند مشوق‌های قطعی نظیر به رسمیت‌شناخته‌شدن از لحاظ سیاسی، برداشته‌شدن تحریم‌های اقتصادی و حتی شاید شکل‌دادن نوعی کنفدراسیون با کره‌جنوبی را به دست آورد؟ در چنین شرایطی کره‌جنوبی بازنده اصلی ماجرا خواهد بود.

۳- آیا کره جنوبی برای معامله با کره شمالی وارد عمل خواهد شد پیش از آن که خیلی دیر بشود؟

البته به نظر نمی‌رســـد که کره شمالی در قدم اول در حال ســـاخت چارچوبی برای جنگ باشد بلکه در حال ســـاخت چارچوبی برای نوعی از مذاکره است که همه کارت‌های تعیین‌کننـــده در این مذاکره در دست پیونگ‌یانگ باشـــد. با توجه به ترس آمریکا از دست‌یافتن کره شمالی به ســـلاح اتمی، ترس کره جنوبی از رخ دادن جنـــگ و تنش‌های موجود میان چین و آمریکا، شاید آمریکا به این نتیجه برسد که کره شمالی مجهز به سلاح هسته‌ای را بپذیرد. در چنین شرایطی است که کره شمالی با در نظر گرفتن همه این عوامل به این نتیجه می‌رسد که در مسیر درستی حرکت می‌کند و به حرکتش ادامـــه خواهد داد. هر چقدر کره شمالی تلاش بیشتری برای دستیابی به ســـلاح اتمی به کار ببندد و از مذاکره خودداری کند، در چشم جهانیان بیشتر دیوانه جلوه خواهد کرد و هر چقدر که کره شمالی بیشتر دیوانه جلوه کند، آمریکا در موقعیت دشوارتری برای چگونگی پاسخ به تهدید کره‌شمالی قرار خواهد گرفت.

حتی اگر هم مذاکره مســـتقیمی میـــان آمریکا و کره‌شمالی رخ دهد، بعید است که کره شمالی حاضر شود برنامه اتمی‌اش را کنار بگذارد. در چنین شرایطی است که برخی معتقدند آمریکا باید کره شمالی مجهز به سلاح اتمی را به رسمیت بشناسد؛ اما مشکل این ایده این اســـت که اگر به کره شمالی اجازه داده شود که سلاح اتمی در اختیار داشته باشد، درست مانند این است که یک مسلسل با خشاب پر را به میمونی بدهید و آن را در میان جمعیـــت رها کنید. میمون ســـعی خواهد کرد به نوعی از چیزی که در دستانش است، استفاده کند. چه کســـی می‌تواند پیش‌بینی کند که کره شمالی با سلاحی که در اختیارش است، چه کار خواهد کرد؟! تنها راه‌حـــل این بحران ایجاد زمینه برای مذاکره مستقیم آن هم با سرعت است؛ چراکه معمولا سرعت جنگ از سرعت مذاکره بیشتر است. اگر این مذاکره مستقیم بسیار سریع رخ ندهد، خلأ زمانی ایجاد خواهد کرد که در این خلأ هر اتفاق جدیدی ممکن است رخ دهد. البته آمریکا، ژاپن و کره جنوبی اعلام کرده‌اند کـــه خواهان مذاکره‌اند اما کره شمالی طی هفته‌های اخیر نشان داده تنها به سرعت در دستیابی به سلاح اتمی فکر می‌کند و نه مذاکره. بنابراین تنها یک شانس دیگری برای حل بحران باقی می‌ماند و آن این که کره شـــمالی حقیقتا به برداشت درستی از خط قرمزی که آمریکا تعیین کرده، برسد که نشـــانه‌های این بلوغ فکری در کره شمالی هنوز دیده نشده است.

شهرونگ

◂صفحه ۱۹

اقتصاد

مهاجرت از روستاهای اطراف دریاچه نمک شدت گرفته است

دریاچه عطش

◂میزان بارندگی در دریاچه نمک قم ۱۵۰ میلی متر و میزان تبخیر ۳۶۰۰ میلی لیتر است

بازی تجاری به سبک عراقی

◂یکی از بزرگترین بازارهای صادراتی ایران با تصمیم‌های یک شبه کشور همسایه موجب زیان سنگین صادرکننده‌ها شده است

◂صفحه‌های ۴ و ۵

فرهنگ و هنر

نمایش خیابانی برای اصلاح رفتارهای ترافیکی

◂کمپین از خودمان شروع کنیم با حضور هنرمندان و چهره‌های شناخته‌شده ادامه دارد

◂صفحه ۱۳